

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie ze skargi G. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
VI ACa 1537/23,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 2 lipca 2024 r.,

oddala skargę.

Oktawian Nawrot Grzegorz Żmij Tomasz Przesławski

UZASADNIENIE

Skargą z 23 stycznia 2024 r. (data stempla pocztowego) na naruszenie
prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,
pełnomocnik pozwanego wniósł o stwierdzenie, iż w postępowaniu VI ACa 1537/23
Sądu Apelacyjnego w Warszawie miało miejsce naruszenie prawa pozwanego
do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, skutkujące przewlekłością
postępowania w sprawie oraz o przyznanie pozwanemu sumy pieniężnej
w wysokości 20.000 zł, a także o przyznanie pozwanemu zwrotu kosztów
postępowania wywołanego skargą, w tym kosztów zastępstwa w tym postępowaniu
pozwanego przez adwokata - według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi Skarżący wskazał, że wyrok z uzasadnieniem doręczony został pełnomocnikowi powódki w dniu 3 maja 2023. Jak wynika z informacji w Portalu Informacyjnym apelacja wpłynęła do sądu w dniu 22 maja 2023. Poszczególne czynności Sądu Apelacyjnego oddzielają niezasadnie długie okresy czasu. Mimo upływu 8 miesięcy apelacji nie nadano biegu, nie została ona doręczona pełnomocnikowi pozwanego celem odpowiedzi na apelację, nie wyznaczono też terminu rozprawy. Wszystko to dzieje się w sytuacji, w której utrzymywane jest zabezpieczenie alimentów na zaspokajanie potrzeb rodziny, która nie istnieje: pozwany i powódka od lat nie mieszkają razem, ich dorosła już córka nie mieszka ani z matką, ani z ojcem. Ponadto Sąd Apelacyjny oddalił wniosek pozwanego o uchylenie w/w zabezpieczenia, choć jasnym jest, iż nie służy już ono zaspokajaniu potrzeb rodziny, a pozwany złożył dokumenty, z których wynika, że leczy się, nie pracuje i nie stać go na płacenie jakichkolwiek świadczeń alimentacyjnych. Miało to miejsce pomimo, że zabezpieczenie dotyczyło zaspokajania potrzeb pełnoletniej już córki stron i powinno upaść po jej dojściu do pełnoletniości. W takiej sytuacji każdy miesiąc postępowania powoduje przyznawanie powódce nienależnych świadczeń - a prowadzenie w tej sytuacji postępowania tak, jak obecnie, skutkuje comiesięcznym uszczerbkiem w majątku pozwanego odpowiadającym wysokością kwocie niesłusznie utrzymywanego zabezpieczenia alimentów.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie w odpowiedzi z 11 czerwca 2024 r. na skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na przewlekłość postępowania jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia

sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie których nie wyznaczono terminu rozprawy, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość

postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

Z analizy akt sprawy wynika, że dnia 28 marca 2021 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wydał wyrok w sprawie I C 940/23 z powództwa D.S. przeciwko G. S. o rozwód. Data wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie to 25 maja 2023 r. Następnie 26 maja 2022 r. dokonano losowego przydziału sprawy sędziemu referentowi. 31 maja 2023 r. Sąd Okręgowy przesłał Sądowi Apelacyjnemu pismo powoda z wnioskiem o zmianę zabezpieczenia. Po dokonaniu zawiadomień o składzie i wpłynięciu pisma powódki z 6 lipca 2023 r. zawierającego odpowiedź na pismo pozwanego, Sąd Okręgowy postanowieniem z 31 lipca 2023 r. oddalił wniosek pozwanego. Pismami z 17 października i 14 listopada 2023 r. oraz 3 stycznia 2024 r. pozwany wnosił o przyspieszenie rozpoznania sprawy. Również pełnomocnik pozwanego w dniu 16 października 2023 r. (data stempla pocztowego) złożył wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy. Zarządzeniem z 23 października 2023 r. nakazano pilnie nadać bieg apelacji i powiadomić o tym pozwanego. Zarządzeniem z 3 listopada 2023 r. wezwano stronę powodową do wykazania reprezentacji przez pełnomocnika przed Sądem II instancji. Zarządzeniem z 22 stycznia 2024 r. nakazano doręczenie apelacji wraz z pismem uzupełniającym braki apelacji pozwanemu. Pismem z 20 lutego 2024 r. pozwany ponownie wniósł o przyspieszenie rozpoznania apelacji. 25 lutego 2024 r. (data stempla pocztowego) pełnomocnik pozwanego złożył odpowiedź na apelację. Zarządzeniem z 4 marca 2024 r. sprawę skierowano na rozprawę w dniu 23 kwietnia 2024 r. W dniu 29 kwietnia 2024 r. Sąd Apelacyjny wydał wyrok w sprawie.

Jak wynika z przedstawionego powyżej stanu faktycznego, w sprawie nie można stwierdzić beczynności ani opieszałości Sądu Apelacyjnego w Warszawie. Nie wystąpiły odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania czynności niezbędnych do rozpoznania sprawy Skarżącego. Czynności związane z prowadzeniem sprawy były wykonane bez zwłoki oraz w normalnym toku czynności. Postępowanie w tej sprawie nie było prowadzone w sposób rozwlekły.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie VI ACa 1537/23 jest bezzasadne, bezzasadne są w konsekwencji także dalsze żądania strony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Oktawian Nawrot Grzegorz Żmij Tomasz Przesławski

[SOP]

[ał]